

REDACTIA

Arad, Deak Ferencz-u. Nr 8

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria :
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 luna 2 cor.

Vrîi de Duminică pe an
— 4 coroane. —
Pentru România și
trănitare pe an :
40 franci.

Manuscripte nu se napolază

ADMINISTRAȚIA :
Arad, Deak Ferencz-u. Nr 8

INSERTIUNILE :

de un gir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 l.,
de fiecare publicație.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

SZELLE.

„Dragă doamnă, fi liniștită; în cauza D-Voastre totul se va face, eventual și în contra „legii“.
— Un jude la Curie.

(b.) Eată un nume, al cărui purtător e un avocat, și avocatul acesta e unul din cei mai încărcăți de păcate. Ear' scrisoarea de mai sus e adresată soției lui.

Prin atâta am pute fi dispensați de-a mai caracteriza omul, dacă afacerea lui ar rămâne de caracterul afacerilor particulare.

Avocatul Szelle József a trăit și trăește aici în Arad. Aici și-a exercitat practica advocațională ani mulți de-a rândul; ear practica lui n'a fost decât un lanț întreg și neîntrerupt de înșelătorii și fără-de-legi. Aici și prin asemenea practică s'a îmbogățit Szelle József, jăfuind lumea, care osândită a fost s'ajungă pe mâna lui. Și n'au putut să scape neînșelați de el nici Români; căci veste-y mersese în lume, că Szelle e avocatul, care nu poate să peară procese.

Era o mică minune acest avocat și se temea lumea de el. Și nu și putea explica omul minunea aceasta.

Cum însă în lume toate sunt trecătoare și supuse schimbării, cu timpul a trebuit să se explice și minunea aceasta; și cum fapta rea mai curând sau mai târziu trebuie să se răsbune, nu era cu putință, ca avocatul Szelle să fie o excepție; căci asta mai ales ar fi o minune.

Era un monstru avocatul Szelle, precum monstruositatea i-au fost și faptuirile. Dar, cu toate acestea, noi îi datorim lui Szelle o recunoștință. Prin faptuirile sale monstru, dînsul ni-a revelat fapte, cari fără de el — poate nu eșiau multă vreme la iveală în chip atât de plastic.

În toate țările civilizate, justiția își are și ea ierarhia sa proprie, pentru-ca servirea dreptății, întru cât se poate, cu atât mai ușor să fie scutită și scăpată de preocupățiunile, de parțialitatea și de defectuositățile judecătii omenești. Căci nu e poate în lume nici un lucru atât de greu, pentru om, ca tocmai datorită de-a face dreptate. Altfel e judecat un lucru de omul singuratic, și în altă lumină se prezintă același lucru, dacă e judecat de mai multe capete. De aci împărțirea justiției în diferitele ei foruri.

Întocmiri omenești sunt însă și forurile justiției și oamenii sunt și cei-ce le constituie. Dacă scaderi și greșeli provin și acolo, mare mirare nu e; căci la perfecție n'a ajuns omul să și ducă nici faptuirile minții sale.

Aceasta o înțelegem. Dar, ca intenționat, conștient și cu voia ta să faci greșelile acolo, în justiție; să prigonești dreptul și să strîmbi dreptatea, — asta-i imens de mult! Asta e păcat strigător la ceriu, e crimă, pentru care nu ajunge nici un fel de pedeapsă omenească.

Ca jurist, mai ales avocatul Szelle a trebuit să o știe aceasta. Da, el a și știut-o, și tocmai fiind-că a

știut-o, — în toată viața sa de avocat a procedat în consecvență. Și Doamne! Câți n'or mai fi ca Szelle!

Incepând de jos, până sus la Curie, — avocatul Szelle la toate forurile justiției și-a avut „oamenii“. Nu scrutăm: cumpărați, ori devotați i-au fost oamenii aceia, căci asta poate mai puțin importă. Adevărul e, că i-a avut, și cauzele lui Szelle, drepte ori nedrepte, — mergeau de minune și numai triumfătoare eșiau prin toate forurile justiției maghiare. Ear Szelle era astfel avocatul, care nu putea să peară procesele; era fiul desmerdat al Fortunei, care și bătea pururea joc de blanda Justiție.

Dar' să lăsăm aci puțin în pace pe dl avocat Szelle. Moneda naibii își are și aci reversul, și acesta e îndoit de oribil.

„Fi liniștită, dragă Doamnă“, — îi sorie doamnei Szelle judele Curiei, forul cel mai înalt al justiției din țeară, for, peste care nu mai încap apelăție, — „în cauza D-Voastre se va face totul, chiar și în contra legii!“

Eată oribil! — Chiar dacă singură ar sta scrioarea aceasta a jude-lui dela Înalta Curie către „draga Doamnă“, deși mai multe asemenea al s'au găsit în veroneminau avocatului Szelle, — ea ar ajunge cu prisos, să umplă de flori toate inimile simțitoare ale cetățenilor din patrie!

Ei bine, încă aici am ajuns noi cu instituția sublimă a servirii de dreptate în patria noastră?! Aici stăm noi aziu justiția, această înaltă cucerire a vacului luminii și a minții luminate! Pe umeri ca ai jude-lui din chese își au razimul la noi stâlpii de gnit ai justiției ungare, până și la înalta Curie?! Asemenea oameni să bă la noi misiunea înaltă, de a judeca asupra avutului, asupra vieții și a sorții cetățenilor din statul ungar? Mai poate fi aici vorbă de dreptate jucată și de împărțirea imparțială a dreptății în acel înalt sanctuar al justiției, dacă și asemenea indivizi sînt puși acolo, ca s'o servească?!

Dacă oameni ca acest jude, prins în flagra delict, au avut să judece și ei în ultima proceselor noastre național în cauza epocalului proces al Memandului nostru și în atâtea și atâtea alte procese politice, cu osândegrele, în contra bărbaților nostri litici: poate cineva să admită rcar, că nouă dreptate ni-s'a făcut Înalta Curie a țării?!

Ident că nu! Atunci, vorba lui Barab Béla, — „dinamită și prav de pua“ unei asemenea instituții, care compune din astfel de factori, aci, la ce s'o ascundem, atunci noi i mai putem fi siguri la vetrele noastre nici de avutul, nici de viața, nici drepturile noastre, dacă chiar la Cie, la ultimul for apelator i-se spar dreptății capul. Evident atunci, că noi nu ne-a găsit tocmai acasă nici progres al timpului luminat.

Prin faptele sale a căzut dela apcu odiosul Szelle; azi e în con-

curs, mâne poate fi earăși sêrac și fără diplomă, ear poimâne, — cine știe? — poate și mai afund în prăpastia decadenței; căci vorba ceea, — „fie ție după faptele tale“. Ajunge-y va Mesesa și pe judecători de felul celui dela Curie; cine însă și în ce chip va pute să restabilească încrederea sgduită și reputația astfel compromisă a celui mai înalt for de judecată din stat?

Viitorul va arêta.

Concentrarea Cehilor. „Slavische Correspondenz“ aduce știrea că în preejma apropiatelor alegari dietale conducătorii cehilor tineri și bătrâni au avut mai multe consfătuit; și au hotărît să procedeze uniform în toate chestiile tactice, politice și economice. Chestiile personale vor fi puse în al doilea rând.

Dacă cele două partide pot să ajungă la o bună învoială, ceea-ce e aproape sigur, vor încerca să atragă și pe celelalte fracțiuni cehe în jurul concentrării celor două grupe mari, a tinerilor și bătrânilor, reunite.

„Valahimea se întinde“, în contul Săcuilor, — asta e vecinica tânguire alui „Magyar Szó“. Eată ce i-se scrie în această privință din Săcnima:

„Este știut că gândul greu al vieții grele îi apasă pe Săcui. (Nemai? R.) În jurul lui alt neam trăește, se sporește. Valahul, de es. se îmbogățește, se întinde cu încetul, pe neobservate, între sêuimele ce pare puternică. În Nagy-Bacson se zidește biserică valahă nouă. Teodor Mocan, așa numitul fabricant de brânză care acum 15—20 de ani așezându se în patria oeritului, prin venitul îngrămădit din vizarea de „brânză sêcuiașcă“, s'a făcut cel dintâiu gazdă. Acum face biserică, să vină acolo popa valah din Agostonfalva. Nici în Szarazojta nici în jur valahimea nu scade. (Ce nenorocire! R.) Și dacă oameni așezăți ici-colea și au uitat limba maternă, încep într'un mod ciudat s'o învețe din nou.“

Va să zică: A progrese prin muncă, dacă ești „Valah“, este o vină. A face biserică, dacă ești Valah, e păcat. A și conserva limba și neamul, — va fi chiar tradare

Dar dacă Săcuii ar fi capabili de astfel de „fără de legi“? Ei ar fi stâlpii „națiunei“! Par-că statul acesta ar fi identic cu „națiunea“! Dar vorba e, că „națiunei“ îi merge cam rău cu sêmânția incapabilă de alt rost decât: panem et circenses.

„Luptă între frați“. E vorba de Bartha Miklos și Kossuth Ferencz cari încep să și numere de pe acum voturile dela Giulia, pentru viitoarele alegari. Cel dintâi se laudă că n'are nevoie de cellalt; al doilea amenință că-i va arăta el lui Bartha, că fără ajutor kossuthist, în cazul de față contra kossuthistului Hentaller, va cădea!

Când „Pesti Napló“ face complimente lui „Egyetértés“, pentru-că admite posibilitatea realizării teritorului vamal deosebit și pe baza legii din 67;

Când „Magyarország“ își face impresia unei codițe alui „Budapesti Hirlap“;

Când Ugron a fost canonizat de luceafăr al patriei;

Când Szell zimbește tuturor, Numai cei doi frați în independism, Kossuth și Bartha, nu se lasă de păr.

Poate-i va împăca Szell?

Mișcarea funcționarilor.

O chestie azi la ordinea zilei, care preocupă presa și cercurile politice maghiare, este mișcarea funcționarilor din țeară.

Budgetul statului, în întocmirile sale de până acum, în prevederile sale pentru funcționari, nu satisface exigențele acelora, — zice-se; nevoile vieții și principiul răsplatirei muncii nu sunt armonisate cu retribuția ce li-se acordă.

Plângerea aceasta a străbătut toată țeara; și adunări peste adunări, organizări, rezoluțiuni, adrese și delegațiuni s'au pornit pe toată linia.

În condițiile actuale, în întocmirile de acum, când greul susținerii statului apasă mai mult tot pe umerii acelei pături care primește mai puțin dela stat; și când pentru îmbunătățirea soartei producătorului nimic nu se face, — consumatorul cere impulsiv îmbunătățirea soartei sale!

Nu va fi de invidiat soarta funcționarilor publici — deși ei nu contribuiesc la contingentul emigrărilor — dar' în tot cazul nu sunt ei aceia cari să aibă cea mai grea soartă. Și aceasta cu atât mai virtos, cu cât nu osteneală, muncă și vrednicie este primul lucru ce se cere unui funcționar din era constituționalismului maghiar, ci „patriotism“ maghiar.

Conștient de rolul său de campion al „idei de stat maghiar“, instruit asupra „menirei“ funcționarismului în această țeară, de a reprezenta „clasa mijlocie“ care să formeze chiagul între țeranul ungar și elita socială maghiară, de a forma cetății, centre de ale „ideei“, între nemaghiari, — în administrație, funcționarismul maghiar ne dă câte — un Krivány, în justiție câte un Kormos...

Nu insistăm asupra ilustrărilor exemple. Ne mărginim de a schița tipul funcționarului maghiar așa, cum îl găsim într'un ziar maghiar, în „Alkotmány“, dela 14 l. c.

Eată-l:

... În Ungaria tot omul care vrea să fie „domn“ și i-e lene să lucreze, pentru o mizerabilă de leafă sigură dela stat, își jertfește independență, forța de activitate. Nu vedem că în Ungaria toată lumea sboară în slujbele de pâne împărțită de guvern, ca passerile în curbură, din calea furtunei?

Si acest fel de „domni“, luați în de-obște din neamurile „alese“, sunt nemulțumiți de retribuția ce li-se dă, pentru serviciul ce fac?

E prematura mișcarea funcționarilor, căci atât ca pregătire cât și ca demnitate, încă n'a ajuns acest corp — în general — la locul core-spunzător numelui său.

E îndrăzneată această mișcare, căci caută să pună la ordinea zilei o revendecare lipsită de basă pentru o actuală rezolvire.

Până când funcționarismul nu va înceta de a fi un monopol al „patrioților” și un aparat — vicios, pentru mersul afacerilor publice, dar bun pentru „propagandă patriotică”, astfel de mișcări nu pot avea alt caracter decât pe acela al: *nesătosului*.

Înmormântarea generalului Candiano Popescu.

Joi a avut loc înmormântarea mult regretatului general Candiano-Popescu.

Încă dela orele 12. o mare afluență de lume se afla în curtea bisericii sf. George așteptând începerea serviciului funebru.

La ora 1 încep să sosească în biserică membrii familiei, ofițerii superiori și inferiori din garnisoana București etc.

Printre persoanele asistente am putut remarca pe dna Zoe Sturdza, dnii ministri Dimitrie Sturdza, P. S. Aurelian, G. Pallade, Ionel C. Brătianu apoi dnii Eugeniu Stătescu, M. Ferichide, Dimitrie Protopopescu, C. F. Robescu, general Vartiade, șeful casei militare, reprezentând pe M. S. Regele, Eugeniu Carada, Ioan Kalinderu, Louis Bassot, secretarul particular al M. S. Regelui, colonel Georgescu și maior Baranga, aghiuțanții regali, Ex. Sa dl Fonton, ministrul Rusiei C. Nacu, Emil Petrescu.

Din provincie erau dnii colonel Geanolu comandantul brigăzii din Pitești, colonelul Pretroianu, comandantul reg. Muscel, cu maiorii Boliac și Modoc, din partea reg. Argeș Nr. 4 dnii Maior Elefterie Dumitrescu, Stoensescu, locot. Darni și sublocot. Dumitrescu, din partea reg. Radu-Negru, dl maior Cristea cu capitan Vănușeanu, locot. Bărbulescu și sublocot. Mihăescu.

La orele 2 și jum. s'a început serviciul divin care a fost oficiat de P. S. S. Arhiepiscopul Nifon vicarul sf. mitropolii înconjurat de un mare număr de preoți.

După terminarea serviciului divin s'au început discursurile.

Au vorbit dnii generali Comăneanu și Năsturel și maior Romanescu cari au arătat meritele defunctului.

Apoi cortegiul fu pus în mișcare astfel: în frunte un pluton de jandarmi, trăsurile cu preoți, numeroasele decorații, purtate

pe perine de maiori; carul cu coroanele; carul funebru urmat de ofițerii superiori și inferiori și de o mare mulțime de lume.

Imediat după trăsura regală urmau trupele cari au dat onorurile în ordinea următoare:

- 1 Companie din batalionul 2 de vânători, cu drapelul.
- 2 Compănit din reg. 4 Ilfov.
- 2 Compănit din reg. 6 Mihailu Viteazul, cu drapel și muzica.

Toate acestea formau un batalion sub comanda dlui maior Lambru.

Un batalion din regimentul 1. de genu cu drapelul.

Batalionul 3 de vânători cu drapelul.

3 baterii înhamate din reg. 2.

Regimentul 10 artilerie; 3 baterii, cu drapel.

Reg. 6 roșiori, 2 escadroane călări cu drapelul.

Cortegiul se încheia apoi printr'un pluton de geandarmi călări.

Tot parcursul dela biserică Sf. Gheorghe și până la cimitirul Belu, pe ambele părți ale stradelor, se afla o lume imensă.

La orele 5 cortegiul a sosit la cimitirul Belu.

Corpul viteazului general a fost ridicat pe brațe și dus în curtea cimitirului.

Aci, după ce s'a oficiat un serviciu divin de către P. S. S. arhiepiscopul Nifon, dl căpitan Anastasiu a dat citire unei frumoase poesii ocazionale, intitulată *generalului Candiano-Popescu*.

Am remarcat, între multe altele, o prea frumoasă coroană de flori naturale trimisă de M. Sa Regele. O coroană tot de flori naturale din partea A. S. R. Principele Ferdinand, apoi coroanele ofițerilor din regimentul Patna nr. 10 de pansel și mărăgărite, a ofițerilor Radu Negru nr. 28 din flori albe, a ofițerilor regimentului 2 cetate, a ofițerilor ministerului de război din fol de stejar, a ofițerilor brigăzii 0 infanterie cu inscripția: „Comandantului lor de corp de armată” din fol de stejar și cu o mare placardă tricoloră, a ofițerilor din divizia 5 infanterie din fol de stejar și palmier cu inscripția: „Mult regretatului nostru șef, general Candiano-Popescu”, a dnii Lucia și general Candiano din mărăgărite și flori naturale; a ofițerilor școalei de cavalerie din Tîrgoviște, a ofițerilor batalionul 2 vânători, din fol de stejar cu inscripția: „Fostul comandant de batalion în lupta dela 1877”; casa civilă și militară a M. S. Regelui; a dnii Sofia Bragadiru, o coroană de flori naturale cu inscripția: „Tăcutulă no-

stru” Alexandru și Lizeta; coroana ofițerilor 4 Argeș, a ofițerilor reg. Muscel nr. 30 de stejar, a comandantului corpului III. de armată cu inscripția: „Mult regretatului șef general Candiano-Popescu”, a diviziei 6 cu inscripția: „Mult regretatului nostru șef”; a ofițerilor reg. II. artilerie cu inscripția: „Comandantului corpului lor de armată iubire și regrete”, etc.

D-na Sofie Candiano-Popescu a primit din partea M. S. Regelui următoarea telegramă de condoleanțe:

„Sunt adânc mâhnit de moartea iubitului vostru soț, în care pierd un soldat voinic și un servitor credincios.

„Mă grăbesc a vă exprima, doamnă, compătimirea mea cea mai vie la marea voastră durere și rog pe D-zeu să vă sprijinească în această grea încercare care vă lovește într'un mod așa de crud.”

Carol.

M. S. Regina a trimis dnii Candiano-Popescu următoarea telegramă:

„Împărtășesc dimpreună cu voi imensa voastră durere. D-zeu să vă dea puterea a suporta muntele de încercări ce a pus pe umerii voștri.”

Elisabeta.

În aceste rânduri dnii Sofia Candiano-Popescu a răspuns M. S. Regelui prin următoarea telegramă:

M. S. Regelui

Castelul Peleș.

„Căldura generoasei Voastre inimii de femeie și regină, încălzește inima-mi înghețată de furtuna nenorocirilor. Trebuie să trăiesc, Doamna mea, mai ales pentru nenorocitul.”

„Depun la picioarele M. V. mișcata mea recunoștință și respectuosul meu devotament.”

(S. XX)

ACADEMIA ROMÂNĂ.

Concursuri pentru premii. 1901.

(Urmare).

XXII. Premiul Alexandru Ioan Cuza, de 6000 Lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1906 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

Cari sunt regiunile ferte cari ar putea fi irigate, avându-se în vedere rentabilitatea capitalului întrebuintat, și care ar fi sistemul de irigațiune pentru fie-care regiune? Să se facă pe aceste baze un studiu amănunțit pentru

tru o regiune de o suprafață de 5000—10000 hectare. — (Decis. 22 Martie 1901).

Lucrarea va cuprinde două părți:

I. Considerațiuni generale asupra irigațiunilor la noi în țeară și

II. Studiul complet al unei regiuni, care s'ar putea iriga cu folos.

I. În prima parte se vor studia următoarele chestiuni:

1. Determinarea cantitativă a materiilor duse în suspensiune de principalele rînduri din țeară, în părțile în cari ele s'ar putea utiliza pentru irigațiune. În cari localități irigațiunea ar avea de scop numai udarea terenului, în cari localități ea ar trebui să serve și la îngrășarea pământului?

2. Cari sunt rîurile și porțiunile din ele, potrivite spre a se lua apă pentru irigațiune? În ce măsură s'ar putea face borage pentru înmagazinare de ape? Cari locuri ar putea servi pentru irigațiune? În ce localități s'ar putea face puțuri, cisterne, captare de izvoare, etc. pentru trebuințele irigațiunilor?

3. În ce timpuri ar trebui făcută udarea, precum și durata udării, ținînd seamă de toate condițiunile, în cari se găsesc diversele localități, și de culturile cărora li ar putea prii.

4. Care este cantitatea de apă necesară pe secundă și pe hectar sau înălțimea totală anuală a apei de irigațiune, ținînd seamă de culturi, de pozițiunea topografică și de natura terenului, de perderile prin infiltrațiune, evaporațiune etc?

5. Cari sunt sistemele de irigațiune ce ar conveni în anumite localități, ținînd seamă de modul cum se face cultura, de cantitatea de apă disponibilă, și de cheltuielile de instalațiune, precum și de rentabilitatea capitalului?

6. Care ar fi costul aproximativ pentru a iriga un hectar în diferite localități? Care ar fi rentabilitatea capitalului întrebuintat, ținînd seamă și de cheltuielile de întreținere? Cari ar fi culturile cari ar produce cea mai mare rentabilitate?

7. Cum s'ar putea constitui asociațiuni de proprietari, pentru irigarea proprietăților lor? După ce norme s'ar putea regula raporturile dintre proprietari în ce privește construcțiunea, întreținerea și folosința instalațiunilor? În ce cazuri ar fi preferabil a se forma societăți sociale pentru irigațiune?

8. Care ar putea fi rolul Statului în dezvoltarea irigațiunilor la noi în țeară, avându-se în vedere modul cum ele s'au răspândit în alte state?

Pentru a se răspunde la aceste chestiuni autorul se va folosi de publicațiunile

„Autorii” sibieni, sau cum se vindecă seceta literară?...

— Crâmpită literară „actuală”. —

(Urmare.)

Bun. Care, va să zică și la ispravă literară, ca și la ori-ce treabă în lumea asta vremelnică, trebuie să ai o *teapă socială* înaltă. Spre pildă, poți fi secretar consistorial, ori și mai bine archimandrit și vicar arhiepiscopesc, post tihnit, fără nici o muncă. Acum ajuns odată la aceste onoruri, glasul tău răsună va prin miș de trimbițe. Eu pot să grăiesc înțelepciuni solomonice, risipise-vor acelea ca fumul pe urloiu. Cuvântul tău însă sparge-va întunecimii, oțeli-va convingeri, ori poate rescoti-va patimi, sfărâma-va iluzii, zdruncina-va credințe, omori-va conștiințe...

Ei, acum pe muncă băiește. N'ai să te strici mult, ca să răsară opuri literare pe urma ta. Ca bureții după ploaie. N'ai decât să-ți plesnească prin cap gândul, și isprava urmează de sine.

Așadar, voind să dai lumină vr'o procopsea literară, gândește-te mai întâiu să pui o fericiță și nimerită temelie lucrului. Să fi, va să zică, cu băgare de seamă și cu chibzuală la începutul, la zămăslirea lucrării. Pipăie deci prealabil proptele și pânzăște cu înțelepciune privilegiile

Nu te vei prinde de lucru nici când nainte de a avea un paravan puternic la spate, spre pildă, un consistor mitropolitan, ori o Asociațiune, care să te menajeze cu toată puterea morală și mai ales materială.

Apoi grije mare vei pune pe alegerea *materiei* ce vrei să tratezi. Nu te vei băga la cătane cu d'alde filosofie, teologie, ori alte stufe de știință înaltă. Acolo trebuie muncă și oboseală, și mai ales *cap mare* și bine cercuit. Tu însă n'ai motiv să te sdrumici cu astfel de marafeturi. *Tînta ta* se poate atinge pe cale mai lesnicioasă. Îți vei alege, așadar, *materia* mai ușoară, spre pildă, *colecții de documente, biografii, proverbe, traduceri de legi și proiecte de legi, colecții de adrese de condoleanțe și de felicitări* ș. a.

Fi-ște, toată treaba o vei întreprinde numai dacă ai și tu nițică strădanie, nițică ambiție și *multă multă vanitate*, fără de care absolut nu poți scoate la cale meșteșugul. Pentru ca să nu uităm următoarele lucruri:

Isprava trebuie pusă la cale totdeauna cu *tărâboiu mare*. Ceea-ce ți-e ușor, pentru-că doar ești vicar, ești secretar, ori ești poate și redactor... Asta-i una la mână.

Apoi cu mare băgare de seamă trebuie să fii la tonul și haina în care vei îmbrăca lucrarea. Convins fiind, că tot ce știi tu, altul nimeni nu știe, pune-vei pe hârtie toate

grozăvenile și banalitățile ce-ți trăsesc prin creier. Și în toate vei păstra aerul și gravitatea savantului. Firește citatele vor curge cu toptanul.

Stilul, se înțelege, va fi cât se poate de majestuos, și mai ales în articolul ce-ți scrii pentru „mai marii” tui (și astfel de privilegii trebuie să prinzi cât mai dese), din superlativ și tălmăciiri nu vei slăbi

Nici nu trebuie, poate să-ți spun, că și la treabă mare și la treabă de nimica, cu băgare de seamă vei fi, ca *persoana* și proprie încă să iasă bine în relief. Pomenirea cât mai deasă a numelui tău se impune; ba dacă e cu putință, nu strică să te girezi chiar de fir roșu al acțiunii.

Toate acestea le vei ajunge, numai avînd tu o bună doză de vanitate. Pentru-că doar vanitatea și surorile ei, trebuie să fie *motorul* întregului complex de acțiuni...

Date fiind acum toate condițiile înșirate până aci, alcătuirea însăși a lucrării e floare în pălărie. E muncă tehnică, care se face așa zicînd cu electricitate.

Eată câteva din cele mai simple *rețete* literare, cari trebuiesc urmate întocmai, și faci treabă bună ori treabă rea, de părăie locul.

Voind spre pildă, să dai gata un op monumental ca cel mai nou al părintelui Pușcariu, eată câte de toate mesteci la un loc: Faci mai întâiu un plan vag, și con-

templezi cartea în două părți: parte istorică meritorială și colecția de documente. Pentru partea întâiu eată rețeta: Dacă ai frate, mai ales *academician*, te adresezi să-ți dea reprizivile istorice până la unire. Apoi stînd în relații prietenești cu învățații ca V. Babeș, mai ceri dela dînsul părți însemnate (spre pildă despre mănăstiri, despre mitropolii, etc.). Mai ceri poate și dela alții. Apoi dacă ai mai scris ceva de-cînd ești, în asemenea materie, mai completezi de acolo câte ceva, ori apoi spiculezi și *parafrazezi lucruri spre pildă din operele episcopului Popea, etc.* — Toate acestea le mesteci și cătărărești bine, și eată-te că ești gata cu câte-va sute de pagini, octav mare.

Apoi colecția de documente? Hei, ce mai ușor decât asta! Partea covârșitoare a documentelor, n'ai decât să o aduni din alte colecții. Apoi la Consistorul arhiepiscopescan încă sunt *cancelarii* destul. Într'o bună dimineață îi aduni pe toți la „befești” și astfel le glăsuiești: — Dumneata, ai să-mi scoți din arhiv toate documentele trebuindoare și referitoare la *monumentul meu*. Apoi „*Metropolia Românilor*”. — Dumniata ai să-mi copiezi aceste documente. — Dumniata, ai să-mi faci corectura și revizia.

(Va urma.)

apărute în țeară în legătură cu aceste cestiuni, precum și de lucrări făcute în străinătate în condițiuni analoage. Pentru topografia și planimetria diverselor localități se va utiliza charta Statului Major al armatei. Autorul nu este ținut a face studii proprii pentru localitățile pentru cari nu s'a publicat nimica.

11. In a doua parte se va face studiul detaliat al unei regiuni da 5000 — 10.000 hectare, care s'ar pute iriga cu folos, și care s'ar potrivi cât se poate mai bine pentru irigațiune.

Proiectul va cuprinde:

1. Un memoriu justificat pentru toate dispozițiile adoptate.
2. Un plan de situațiune general, și planuri detaliate din cari să se poată vedea bine dispozițiunile alese.
3. Profilele șanțurilor; cigoletelor.
4. Proiectele lucrărilor de artă necesare.
5. Antemăsurătoarea și devisul lucrărilor de executat.
6. Calculul rentabilității capitalului de construcțiune, precum și ridicarea valorii terenului.
7. Un proiect de convențiune între proprietarii acelei regiuni, dacă sunt mai mulți, pentru construcțiunea, întreținerea și utilizarea apei pentru terenurile irigate.

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la 1 Septembrie 1906.

(Va urma).

Triumful balonului.

— Cărma aflată. —

Se împlinește tocmai anul dela încercările contelui Ferdinand Zeppelin cu balonul său cu cărmă, la Friedrichshafen, încercări însă, cari n'au prea avut rezultatul dorit.

Ceea-ce a'ător savanți în materia : cea sta n'a succes până acum, deși truda cu ațarea cărmel balonului a mistuit enorme jefre de tot felul, — după o știre de importanță universală, sosită din Paris, și a succes acum Francezului Santos Dumont

Taina plutirii omului prin aer, ascunsă până acum dinaintea minții omenești — ar fi așadar — aflată. Și știrea dela Paris cu înțesala fulgorului s'a lăsat în toată lumea.

Vineri, în 12 Iulie n. adevă, aeronautul francez Santos Dumont a făcut primele încercări cu balonul său cu cărmă, și ele au avut rezultat uimitor și peste așteptare.

Cel dintăiu admirator și priveștitor minunate, au fost locuitorii Trocadero ului din Paris. Noul aerostat în fața lor a pornit și și-a făcut calea în înălțime prin aer, în giurul turnului Eiffel, prezentând mișcări plutitoare dia cele mai admirabile. În nava balonului erau doi oamen, cari cu mână sigură direcționau manivelele aripilor uriașe ale balonului.

Urcarea noului aerostat s'a făcut dimineața la oarele 4 din parcul Saint Cloud, și a fost condus de însuși inventatorul Santos Dumont. Cu plutire sigură, balonul a luat direcția spre Longchamps și, după ce de patru-cinci ori a plutit în cerc deasupra locului de întrecere și deasupra pădurii Boulogne, fără nici o greutate s'a relators la locul de plecare, în Saint Cloud. Aici erau amicii lui Santos Dumont, aproape toți aeronauți specialiști, cari au rămas atât de încantați de minunatul rezultat, că toți se îmbarcau să felicite pe inventatorul cărmel și cu adevărat estaz II strigau de jos : — Inderăt, nderăt! Se turnă Eiffel!

La dorința lor, Santos Dumont a întors balonul în sus și cu înțesala săgeței a sburăt în direcțiune indicată.

În apropiere de turn s'a întâmplat un mic inconvenient; s'a rupt o funie, în urma căreia Dumont s'a coborât în liniște și cu cădere măsurată la Trocadero. Aci s'a făcut imediat o mică reparație și balonul s'a urcat din nou, până la cel mai de-asupra etagiu al turnului. În plutirea sa în înălțime, balonul a fost însoțit de strigățele imense de bucurie ale mulțimei adunate și apoi cu o rezpzițiune sigură s'a coborât earășl în parcul Saint Cloud.

A doua urcare asemenea a succes excelent și toți s'au grăbit să felicite pe Santos Dumont, ca pe omul, care a reușit să rezolve marea problemă a secretului plutirii sigure prin aer.

Intreg Parisul nu vorbește azi decât de balonul lui Santos Dumont, care, în urma rezultatului obținut, va concurge la premiul de 100.000 franci al marelui industrial Henry Deutsch de la Meurte, premiu anume pus pentru un astfel de balon guvernabil, care poate să facă în aer cel puțin o cale de 12 kilometri pe oară.

Amănunte încă nu sunt cunoscute despre construcția și arangementul balonului. Încercarea de Vineri s'a făcut în timp de tot liniștit, și nu se poate la sigur ști, cu ce rezultat s'ar pute lupta noul balon în contra vântului puternic. Ori-și-cum ar fi însă, noule probe sunt mai îmbucurătoare decât toate cele făcute până acum și însemnează cel puțin un mare progres în scrutarea marelui secret.

Noutăți

ARAD, 15 Iulie n. 1901.

Lege noi. Foaia oficială publică două legi noi, cea despre „aruncul de dare pe spitu” și alta despre „competența de timbre”, sancționate de Majestatea Sa.

Meseriașii noștri din loc au avut Sâmbăta seara o petrecere de vară foarte animată și reușită cât se poate de bine, în grădina Szabó din piața Kelemen. Rar s'am văzut pe meseriașii noștri întruniți în așa număr frumos și petrecându și atât de bine, atât de românește, ca de data aceasta. Toți, câți n'au pregetat să ia parte la această petrecere frumoasă, sigur s'au depărțat de acolo deplin mulțumiți și cu dorul în inimi, de-a se vede cât de des întruniți la asemenea ocazii. Nu mai puțin ar fi însă și dorința generală, ca și inteligența noastră din loc să dea mai multă atențiune, mai mult sprigin clasei meseriașilor. Să rupă odată cu indiferentismul și cu ilustrarea sa pururea prin absență dela ori-ce daraveri și manifestări d'ale meseriașilor noștri. A făcut o deosebită bucurie și adevărată mulțumire sufletească prezența la această petrecere a Prea Cuviosiei Sale Dnul Vicar episcopal Vasilie Mangra, a d'lor: R. Ciorogariu, referent școlar, lancu Ștefănuț, administrator protopopesc și Tr. Vașianu, paroch. Cel mai plăcut moment al petrecerii, care a reușit bine atât în privința morală cât și materială, — au fost jocurile naționale „Bătuta” și „Călușorul”, jucate admirabil de 12 tineri meseriași, sub conducerea harnicului nostru meseriaș, dl Iustin Olariu.

Dl Dr. Maximilian Popovici, chimist inspector la Regia tutunurilor în București, împreună cu mai mulți prietini și cunoșcați ai săi din București, au binevoit a contribui pentru „Reuniunea meseriașilor români din Sibiu” în scopul acvării unui local împreunat cu hală de vânzare, — suma de 100 lei.

Maghiarii noi. Sub acest titlu „Megyar Szó” aduce următoarea știre :

Schiller József ferar, Knopp Mor și Birseleches Ephrem Mandel negustori, astăzi (13 Iulie) dimineată au depus jurământul de cetățeni maghiari în fața primarului Halmos János (în Budapesta).

Se cunoaște după nume, că noii „maghiari” aparțin neamului... amicilor lui Bánffy.

Rectificare. În articolul „antagiul și justiția a tovarăși”, din numărul ziarului nostru dela 30 Iunie, din scăpare din vedere s'a spus că justiția a pus secevestru pe casa de bani a lui Szelle József, lucru pe care l'a făcut dl advocat Kertész Miksa din Arad, ca massacurator al numitului falit. Dl Kertész a secestrat 2 casse de bani, ale lui Szelle făcând posibil creditorilor, între cari și institutu-ni Victoria, interesat cu 20.000 de coroane, să și capete banii dați împrumut lui Szelle.

Un defraudant prins. Foile maghiare au rapoarte cu amănunte despre felul cum a fost prins la debarcarea în America (la New-York) Falkai László, curierul postal din Budapesta, care nu de mult defraudase suma de mai multe zece de mii de coroane din scrisorile cu bani. La intervențiune guvernului ungar adevă consulatul austro-ungar din New York a trimis pe un funcționar al său cu patru detectivi în calea vaporului „Norddeutsche Lloyd”, în care se găsea și defraudantul Falkai. În

urma descrierii ce aveau despre persoana lui, detectivii l-au cunoscut imediat și l-au deținut. Din cele găsite la el s'a constatat, că în adevăr el este defraudantul ungar curentat, deși a căutat să se țină la ascund. Autoritățile americane au promis extradarea lui; vor merge însă la New-York mai întâiu doi experți, cunoscători personali ai lui Falkai, pentru a-i adevări identitatea, și numai după asta va fi escortat acasă, unde va pute să sosească abia peste două luni.

Sinucideri senzaționale s'au întâmplat zilele trecute în comuna Virmicze (comitatul Sătmarului). Tinărul de 19 ani Dercsi Balázs, care tocmai luna trecută făcuse maturitatea, s'a sinucis împreună cu fata de 17 ani a lui Petrics Mihály. S'au dus la calea ferată, și au legat întâiu mâinile și amândoi s'au culcat cu grumazii pe șină în calea trenului ce venia dela Munkács, care imediat li-a despical amândoror capul de către trup. Pricina acestei hotăriri oribile a fost, că ei se iubiau foarte mult, și părinții băiatului, fără voia lui, l-au silit să între în teologie. Băiatul a și fost înscriș la seminarul din Sătmar, de unde s'a întors zilele trecute ca cleric. Văzând astfel, că ei nu mai pot să fie împreună căsătoriți, tinerii s'au hotărât să moară împreună.

Din publicațiunile Stațiunii agronomice din București, s'au primit la Redacțiunea noastră următoarele importante lucrări: *Vinurile României* studiu economic și chimic, de V. Cărnă-Munteanu director și profesor la școala superioară de agricultură Herestrău și Corneliu Roman, director al stațiunii agronomice din București. — *Recherches sur les Céréales Roumaines*, les Blés et leurs farines, le Maïs et l'Orge, par V. Cărnă-Muntean et C. Roman. — Notice sur l'Industrie Sucrière (zahăr) et sur la Bêtterava à Sucre en Roumanie, par Corneliu Roman. — *Cultura lucernei*. (Biblioteca populară a Administrațiunei Domeniului Coroanei, cârticica XVI) de Corneliu Roman.

Ne place a vedea lucrând pe terenul economiei naționale pe acești harnici bărbați, cunoscuți deja din publicațiunile lor anterioare, ca destoinici și chmați chiar pentru a face astfel de studii, pe cât de instructive; tot atât de proprii pentru a informa străinătatea asupra valorii și forței economice și de producțiune a țării românești.

Ne mândrim totodată, că unul din autorii lucrărilor aci înșirate, dl Corneliu Roman e dintre ai noștri, trecut peste Munții, pentru a se valida într'un chip așa de frumos, prin muncă și pricepere.

CONCURS.

Subsemnatul senat al internatului gr-or. român diecesan din Beiuș prin această publică concurs pentru îndeplinirea postului de prefect la acest internat.

Pentru acest post pot recurge clerici gr-or. români cu examen de maturitate, sau și alți tineri gr-or. români cu calificățiune academică.

Vor fi preferiți acei concurenți, cari posed perfect limba germană, și cari știin conducere corul vocal. Aceste împrejurări sunt deosebit a se accentua în recurs.

Remunerațiunea anuală a prefectului se compune din :

1. O remunerațiune de 400 coroane (200 fl)
2. Din provisiune întreagă și anume : vîpt, locuință, încălzit și luminat.

Concursese ajustate cu testimoniile școlare și cu estras de botez sunt a se trimite până în 18 August c. n. la subsemnatul senat în Beiuș.

Cel ales are să și ocupe postul în 27 August c. n.

Dat din ședința senatului internatului, ținută în Beiuș, la 30 Iunie 1901.

Senatul internatului gr-or. rom. diecesan din Beiuș.

ULTIME ȘTIRI.

Regele Serbiei la Viena.

Viena, 14 Iulie. „Berliner Anzeiger” este informat, că, la sfatul țărului, perechea regală a Serbiei în toamnă va face o vizită Curții imperiale vieneze. Pregătirile pentru această vizită merg cam greu, știută fiind în Viena declarațiune pe față a regelui Alexandru, că osămintele deceda-

tului Milan nu i's'au extradat din cauză, că dînsul n'a vrut la vremea sa să ia de soție pe-o archiducesă austriacă.

Răsboiul Burilor.

Bruxella, 14 Iulie. Se raportează din Capstadt, că garnisoana orașului a primit ordin, să stea gata de plecare. Din asta se deduce, că răscoala în Capland se lățește într'una.

Londra, 14 Iulie. Într'un raport al său către Krüger, generalul Botha spune, că 7000 Olandezl din Capland se luptă în oastea Burilor, și că zilnic li se alătură noul trupe de resculați.

PARTEA LITERARĂ.

Despre Țiganiada lui Budai-Deleanu

de G. Bogdan-Duică.

(Urmare.)

Dintre producțiunile străine de același soiul Budai citează Batrachomiomachia, La Secchia rapita de Tassoni și La pucelle de Voltaire. Poesia mai ridicată și mai subțire era dar epopea satirică, care ne lipsia, deși aveam nevoie și de ea.

După-ce pomenește cele trei opere citate, Budai, sau, ceea-ce nu e tot una, Dianeu, adaoge: „Altele asemenea nu știu să se fie făcut, însă pentru Țigani nu am cotit nici într'o limbă”.

Și cu toate aceste eu vorbesc și de-o influență a lui Blumauer.

O explicare este necesară.

Dianeu, inchipuitul autor al poemei, nu-l dator să fie nici complet, nici serios în mărturisirile din scrisoarea sa. Nici nu este! Când își face biografia, el ia două-trei date din viața lui Budai și născoceste altele, ale căror modele trebuie să fi fost viața lui Tassoni și Cervantes. Autorul român al unei epopei în genul scrierilor acestor autori trebuia să fie, se pară că a fost om umblat în lume, estas păpit, ar. stat, invalid. Prefața aceasta nu este deci un document, ci o glumă, care singură nu poate proba nici negațiunile, nici afirmațiunile noastre.

Prefața singură nu dovedește nimic nici când este vorba de isvoarele lui Budai. Astfel după Dianeu, care avea să figureze ca autor pe coperta tipărită, persoana lui Becherec este alcătuită — după Omir, ear' Budai o plasmuește pas cu pas după — Cervantes. Asemănarea cu eroul lui Cervantes ar fi fost și mai mare în Trei viteji, în care Budai — renunțând la publicarea Țiganiadei — a încercat să mântuiască din această ce s'ar fi putut publica într'o epocă de raștiune severă. În Trei Viteji, cântecul II, dela strofa 67 înainte, sunt adause incidente necunoscute Țiganiadei, dar' plasmuite tot după Cervantes (d. e. bătaia dela crășmă). Dacă Budai ar fi terminat și lucrarea aceasta, Becherec ar fi fost poate până la capăt un Don Quijote maghiaro-român¹⁾.

Cu toate aceste, nu se poate zice că Budai a „tălmăcit” ori a „furat”. El are dreptate când se apără din capul locului împotriva unei eventuale învinuiri de felul acesta, deoarece împrumuturile lui sunt sau foarte mărunte, sau fiind mai mari — în câteva răduri — sunt prelucrate cu multă independență.

(Va urma.)

1) Cântecul I. din Trei-Viteji este compus din cântecile Țiganiadei II, IV, V. (părțic relativo la Becherec); cântecul II. din VII, V. și VI., cu mici variații ca și în cântecul I., cum este d. e. strofa 64., care arată cum Ungurii au venit pe furiș de-nu sedas pe Români. Cântecile III. și VI. (necomplet) din Trei Viteji sunt noue.

Reditor. Aurel Popovici Barcianu. Red. respons. Ioan Rășcu Știraru.

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA“

423 30—

ÎN SIBIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni :

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslășiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Ciănad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa. dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

În Ungaria cea mai veche fabrică de reovisite bisericești și prapore

Oberbauer A. succesorul

furnisorul de curte al altetelor Lor ces. și reg. Archiducelui Iosif și Archiducesei Clotilda.

Budapesta IV. Văczi-uteza 15.

Intemeiată în 1868.

De cinci ori premiată.

Firmă recunoscută de toată încrederea, serviciu prompt.

Recomandă magazinul seu cu asortiment bogat și anume: Totfelul de ornate bisericești. Cea mai frumoasă și mai bună confecționare în Felőne cu prețuri avantajoase, precum și prapori și steaguri pentru biserici societăți (reuniuni). Flamure pentru festivități și alte ocazii.

Potire, sfetnice pentru altar și de aninat precum și cruci, apoi icoane sfinte pentru iconostas foarte bine executate. Plasnițe executate în deferite. variațiuni.

Mostre și planuri însoțite cu nota de spese le trimit francate.

592 21—25

Premiat cu medaliă cea mare milenară la expoziția din Budapesta în 1896

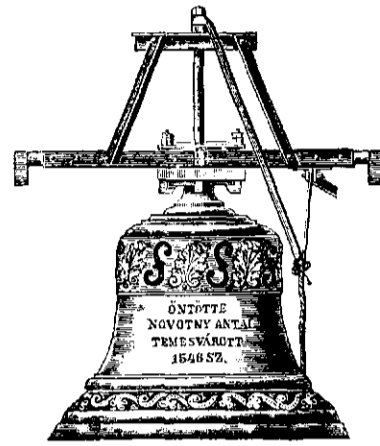

Turnătorie de clopote și de metal

a lui

Antoniu Novotny

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu adiustări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte, în data ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede mai placut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cele de sistem ve hiu, așa că un clopot patentat de 327 klg este egal în tonul unui clopot de 408 kg. patent după sistemul vechiu.

Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de toace de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere grătit și franco.

505 40—

CREMA MARGARETA

este cel mai sigur mijloc pentru producerea, perfecționarea și conservarea

! frumuseței !

Acest minunat preparat nevătămător, curat și fără grăsime are un efect uimitor.

În câte-va zile face să dispară alunele, petele de ficat, coșii, jupuiturile, bibițele, punctele negre (comedonele) și toate afecțiunile pielii. Netezește încrețiturile și ciupiturile de versat (bubat), având efect chiar și asupra celor mai înaintați în vârstă, carora le face pielea tină și frumoasă.

Dr. Mosengeil și Metzger, renunțit profesori, vindecă încrețiturile de pe obraji cu ajutorul masagiului. Spre acest scop Crema Margareta este cea mai potrivită. Dacă se masează zilnic fața cu Crema Margareta, dispar nu numai alunițele, petele de ficat, și alte necurătenii de piele, ci și încrețiturile, ciupiturile de bubat și alte anomalii cauzate prin bătrânețe, griji, boale etc. etc.

Un perservativ în contra arștei soarelui și a vîretului.

Se poate și ziua întrebuița.

Crema Margareta 1 flacon 1 coroană.

Pudra de dame Margareta 1 cor. 20 fil. 553 43—

Săpunul Margareta 70 fil.

Pasta de dinți Margareta costă 1 cor.

Regeneratorul părului, care produce culoare originală părului încăruntit, 2 cor.

Blondinisarea părului de ori-ce culoare, prin care părul primește o culoare aurie, 1 și 2 cor.

Pomada tanochinică, cel mai bun mijloc spre cultivarea și creșterea părului, 70 fil. și 1 cor.

Resucitor de mustăți Bohus de Vilagos, spre cultivarea mustașilor, 50 și 70 fil.

CLEMENT FÖLDES

Arad, strada Deák Ferencz Nr. 12.

Representant general pentru România:

Domnul Moritz Pollak București, Calea Văcărești Nr. 5.

Se află de vânzare la drogueriile; Bruss, Economul & Co., M. Stoinescu, I. Totzu, I. Zanfirescu și în en gros și detail la Frații Albachary și la toate farmaciile.

Dovadă despre eficacitatea folosirii cremei Margareta e și următoarea epistolă:

D-lui Gutori Földes Kelemen, în Arad.

Folosesc demult Crema-Margareta. Primește simpatii mele pentru efectul bun al acestei creme.

București

Maria Ionașcu, artistă la Teatrul Național.

Veritabil nu mai atunci dacă cutia poartă eticheta mea și marca de fabrică înregistrată!

Cruce dublă electro-magnetică

vindecă și inviorază sub garanție.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți migrene, neuralgie, impede-

lația neregulată a sîngelui și multor altor boale cari la tractare morală a medicului se vindecă prin electrici-

care circulațiunii sîngelui, anemie, amețeli, țuituri de ureche, bătaia de inimă, sgârciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftă de mîncare, recelă la mîni și picioare reuma podagră, ischias, udului în pat, influința în somnia epilepsia circu-

tate. Insușirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent când padeoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurăei că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. publice asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost officios oprit fiind nefolositor, pecând aparatul meu e ingenere cunoscut apreciat și cercetat. Deja estinătatea cruceimele electro-magnetice o recomandă în deosebi.

Prețul aparatului mare e fl. 3. | Prețul aparatului mic e fl. 2 sau sau Cor. 6. — folosibil la morburi | Cor. 4. folosibil numai la copii și cari nu sunt mîi vechi de 15 ani. | femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țară și străinătate e: 596 24—25

Albert Müller, Budapesta, V., strada Vadász 42. K Colțul stradei Kálmán.